

L'APUNT

Una altra frase de Sèneca, si us plau

David Castillo

Soprèn la necessitat que tenim els humans de consumir i divulgar la cultura, fins i tot entre gent que no sembla la més indicada per fer-ho. Aquest estiu, mentre perdia el temps pel Pirineu, m'extasiava per Instagram llegint frases enginyoses, sentències, adagis, epitafis, versos de cançons i altre tipus de poesia breu que circula per la xarxa amb tota llibertat. Em fascina-

va una malagenya que completava els posats en tanga amb frases sobre la solitud i les vicissituds de la vida quotidiana: "Fa més mal el que imagines que el que realment passa." Quan a una altra li vaig preguntar per què no citava que la frase era de Sèneca, "Cal tota una vida per aprendre a viure", em va respondre que ella ho havia trobat en un calendari.

amb una segona planta que, per cert, hauria permès que la casa tingués vistes al mar.

Sert era molt Sert, però vet aquí que la dictadura va acabar tenint en la casa Gomis de Bonet un enemic a les seves encarcara-des doctrines culturals. Gomis va convertir la Ricarda en un oasi de modernitat, allotjant-hi activitats de tot tipus organitza-

És el lloc on tothom voldria viure. Però no hi pot viure ningú per culpa del soroll dels avions

des pel Club 49, l'entitat que va reprendre la cultura lliure i desperta dels anys republicans. Aixoplugats per les voltes catalanes de les cobertes, un dels trets més emblemàtics junt amb els grans finestrals i les gelosies en força casos de vidre (pràcticament no hi ha parets), la casa Gomis va ser un espai amic de Miró, Tàpies, Carles Santos i de figures internacionals com John Cage i Merce Cunningham. En pocs més llocs de Catalunya van passar coses tan "al·lucinants" durant aquells temps de foscor.

Qui al·lucina en recordar-les és el galerista Carlos Durán, preocupat, com tants altres, per la reculada cultural actual en una ciutat que en els pitjors moments va ser capaç d'imaginar altres realitats. *Benvinguts a la Ricarda* és "una celebració i un agraïment als seus artífexs", remarquen Sarrias i Vila-San-Juan. L'exposició es podrà veure al LAB36 fins al 9 d'octubre i l'endemà mateix es traslladarà durant dues setmanes a la casa Gomis. L'art, amb art s'entén. Una excel·lent ocasió per visitar-la i per fer-se una idea del que està, estava o pot tornar a estar en qual-sevol moment, en risc: un patrimoni únic. ■

una sàvia de la història i les anècdotes de la casa. S'ha llegit de dalt a baix les cartes que es van intercanviar el seu pare i l'arquitecte durant els anys que va durar l'aventura de la construcció. Bonet va deixar la seva petjada en tots els detalls. Del mobiliari al color de les cortines.

Sí, la casa Gomis es va erigir a distància perquè Bonet vivia exiliat a l'Argentina des del 1938. Va fer-hi algunes visites, però a Catalunya no hi va tornar definitivament fins al 1963, just quan la Ricarda, de planta única, estava a punt d'estrena. "Tot hauria sigut diferent si no l'hagués concebut ell. De fet, la primera idea del meu pare va ser Josep Lluís Sert, però no va acceptar l'encàrrec perquè no volia fer cap obra a Espanya", indica Marita. Tot hauria estat diferent sense la intervenció de la seva mare, hi afegeix. Bonet va dissenyar un primer projecte "massa pompós per al seu gust",

Crònica Fira Tàrrega

Un detall d'Alter', de la companyia Kamchatka, dijous a la nit ■ NÚRIA BOLEDA / FIRA TÀRREGA

La forma del discurs

Jordi Bordes

Tàrrega

Si en alguna cosa Fira Tàrrega ha demostrat ser una font de recursos és en la forma d'expressar un relat, una història. L'arrencada d'aquesta edició exposa com una enciclopèdia fórmules per expressar emocions: potser amb uns personatges enigmàtics amb tantes capil·laritats com vulgui l'espectador (*Alter*, de Kamchatka); donant continuats peus de pàgina sobre pensadors en un quadre agònic i sòrdid (*El diablo en la playa*, de Matarile) o atrevint-se a executar la tragèdia d'*Otel·lo* en clau circense i amb un epíleg de compromís que deixa clavat a la cadira (*Desdèmona*, d'Alba Sarraute). Més al·legòrics són els titelles d'*Animàlia* (Sàndal Produccion) i *Kujira* (Centre de Títelles de Lleida). Cadascú té una idea concreta a expressar: abraçar i abandonar o donar un cop de puny estètic i impúdic. Fira Tàrrega té discurs i va molt més enllà del conefeti dels watts de potència.

Fira Tàrrega ensenya a mirar allò quotidià amb uns ulls que detecten emocions. Amb la senzillesa d'algú que observa i que escolta en una ona diferent a la rutinària. Elctri-

co28 havia aixecat el teló de l'escenari (que duia dos anys d'espera oficial, tot capejant el temporal de la pandèmia) amb *The frame*, aquella invitació a observar allò que passa al carrer de manera contemplativa, lúcida i lúdica. Un to que connecta

Fira Tàrrega és poètica i carrer. La paraula, la intenció del que es vol explicar, sovint ressona per dins

molt amb el caminar arrossegant els peus pel tros de Kasmchatka. Sí, aquella corrua de persones amb abrics de tresquarts embotonats i maleta antiga han tornat a aparèixer (aquest cop molt allunyats de la ciutat, com si sobrevisquessin pels camps). Sense ni una paraula, expressen un mar immens de sensacions. Són allò que cadascú vol imaginar. I que recorden aquells immigrants que rara vegada algú s'atrevirà a acollir. Després del treball itinerant (*Kamchatka*) d'on acollien el veí (*Habitaculum*) i de quan l'ajudaven a escapar-se, com ells haurien

fet (*Fugit*). A *Alter*, la solidesa dels intèrprets permet disgregar el grup i que sigui una parella de la companyia, a les fosques i en silenci, la que ensenyi un munt de records, de vulnerabilitat, que convida a donar un cop de mà. Què faria Beckett si trobés la protagonista de *Dies felïços* somrient-li amb el seu record? L'ajudaria a sortir de la pedra que la va ofegant? Els de *Kamchatka* no s'ho pensen dos cops. Es troben els braços perquè l'enterrat recuperi l'alè de viure. Però *Alter* no vol ser naíf. Trencaria amb aquesta mena de diàleg que la companyia guarda entre espectacles. Sempre tornen a allunyar-se, a perseguir les il·lusions fora del món que avui coneixem. Són ombres que pampalluguegen amb el joc de la llum i una música que surt d'una pianola o un retall de vida, que permeten una alenada optimista, en una arbreda despullada, i que dota Tàrrega un nou escenari.

Per cert, dijous al vespre van fer un acte institucional, ben insòlit: en què en comptes d'emborratxar-se amb xifres, èxits i superbia van optar per donar veu als records vivencials dels testimonis (sovint, anònims). Ben bé com el vídeo que es projecta cada 10 minuts a la paret de l'església de la plaça Major. Poètica i carrer. La paraula ressona per dins.